

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC

EDO 2018

20. 4. – 1. 5. 2018

ANTROPOCÉN - DOBA LIDOVÁ

28. ročník festivalu

Vítejte v době lidové. Době, která doslova páchne člověčinou.

Stále častěji kolem sebe slyšíme, vidíme a cítíme projevy ohromné lidské moci, která má schopnost stále výrazněji a rychleji přetvářet podobu světa, ve kterém společně žijeme. Rychle měníme podobu naší planety, podobně jak to po staletí před tím dělaly pouze geologické síly. Tento úspěch lidí je vykoupěn celou řadou zásadních proměn světa a často ohrožením jeho obyvatel. Společná porada o tom, jak se v této situaci orientovat, porozumět jí, domluvit se a přežít.

20. 4. – 22. 4. BESEDY EDO 2018

Muzeum moderního umění – Divadlo Hudby

pátek 20. 4. Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc

16.30

Stanislav Komárek

BLÁZNÍME S DOBOU?

aneb Valčík na rozloučenou.

Jaké duševní obtíže přináší jedna každá éra antropocénu? Proč má každá doba své způsoby šílení? A které jsou ty příznačné pro současnost? Dá se z nich něco usoudit? Autor se chce zároveň po čtvrt století pravidelného vystupování na EDO rozloučit se svými posluchači, poděkovat organizátorům a představit svého nástupce.

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr. se narodil v roce 1958 v Jindřichově Hradci. Studoval entomologii na UK v Praze. Po nástupu na Parazitologický ústav emigroval do Rakouska. Pracoval v Muzeu přírodní historie, na ministerstvu zemědělství a v zoologickém ústavu Vídeňské univerzity. Měl zájem o etologické a antropologické koncepce (např. A. Portmann, J. v. Uexküll, K. Lorenz a O. Koenig). Zajímá se také o psychologii a psychoanalýzu, zejména vídeňskou tradici freudovskou a jungovskou. Po návratu do Prahy v roce 1990 nastoupil na Katedru filosofie a dějin přírodních věd na PřF UK, kterou založil Zdeněk Neubauer. Přednáší o vzájemných vztazích přírodních a kulturních fenoménů a biologické estetiky A. Portmanna, také o dějinách biologie, o dějinách objevných cest, domestikaci jakožto biologickém fenoménu, mimikrách. Je skvělým esejistou (2006 cena Toma Stopparda), a autorem celé řady knih: „Dějiny biologického myšlení“, „Mimikry, aposematismus a příbuzné jevy“, „Lidská přirozenost“, „Spasení těla: moc, nemoc a psychosomatika“, „Ptáci v Čechách 1360 - 1890 aneb tajemství rytíře von Sacher - Masocha“, „Příroda a kultura: Svět jevů a svět interpretací“, „Obraz člověka a přírody v zrcadle biologie“, „Ochlupení bližní. Zvířata v kulturních kontextech“, „Evropa na rozcestí“. Napsal také beletristické romány „Opšlístisova nadace“, „Černý domeček“, „Mandaríní“. Je autorem sbírky básní „Kartografie, Kaligrafie, Holografie“, „Mé polopouště“. Absolvoval řadu poznávacích cest po celém světě.

<http://www.stanislav-komarek.cz/>

18.00

Jan Romportl

LIFE 3.0 A DALŠÍ VYHLÍDKY UMĚLÉ INTELIGENCE

Přijmeme nyní nepatrně zjednodušující (a biology patrně dráždící) výklad vývoje života: jestliže Life 0.1 byl první výskyt života na Zemi, tak Life 1.0 jsou nejrafinovanější jednobuněčné organismy a nástup Life 2.0 dává postupně vzniknout antropocénu. Lidstvo dnes prožívá Life ve verzi 2.x, kde x je výrazně vyšší než 0 a nejspíše poslední z dvojkové číselné série. Přijde tedy další významný upgrade? A má přijít? Jak bude vypadat? Co přijde po antropocénu? V přednášce se pokusím argumentovat, že dnešní stav v oblasti umělé inteligence skutečně stojí na prahu Life 3.0 a je dost možné, že ho do konce tohoto století překročí. A pokusím se též vyložit svůj názor, že tento upgrade by skutečně měl být proveden, ale zase ne příliš brzo, raději ne v příštích 30 letech, nebo to dopadne velmi špatně. Jak špatně, tím se také můžeme v přednášce postrašit.

Ing. Mgr. Jan Romportl, Ph.D., vystudoval kybernetiku a umělou inteligenci na Fakultě aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni a filozofii vědy na Fakultě filozofické téže univerzity. Do roku 2015 se zabýval výzkumem v oblasti aplikované umělé inteligence a řečových technologií na Katedře kybernetiky FAV ZČU, kde také vyučoval předměty týkající se filozofických otázek umělé inteligence, vztahu nových technologií k člověku a historie kybernetiky. Od roku 2003 se zároveň věnoval Alternativní teorii množin prof. Petra Vopěnky, se kterým spolupracoval na přípravě plzeňských badatelských seminářů z fenomenologie matematiky. V letech 2009-2015 vedl oddělení Mezioborových aktivit Výzkumného centra nových technologií ZČU (dnes oddělení Interakce člověka a stroje NTC ZČU). Od roku 2015 do současnosti působí na tomto pracovišti jako výzkumný pracovník. Zároveň se v polovině téhož roku do velké míry přesunul úplně mimo akademickou oblast a začal na plný úvazek pracovat jako Chief Data Scientist ve společnosti O2 Czech Republic a.s., což mu po dlouhé době umožnilo opět nacházet skutečné potěšení ve filozofickém bádání. Dnes působí na pozici Chief Science Officer ve společnosti AI Startup Incubator a.s.

19.30

Zdeněk Sendler

PARK A HŘBITOV, BŘEŽANY

Člověk vstupuje do krajiny různě. I v antropocénu lze hledat způsoby ovlivnění krajiny, které jsou citlivé, inspirativní, se snahou vytvořit příjemné přátelské prostředí, reagovat na historii osídlení, obce. Přes Kelty, Slované až po křesťanství. Nový březanský hřbitov je bezesporu mírně netradičním krajinářským počinem. Nejedná se o solitér, je součástí komponované proměnlivé krajiny, která navazuje na stávající zástavbu, na pole, na Břežanské údolí. Ve výsledku by měl představovat místo setkávání a odpočinku – a to nejen toho posledního. Zdeněk Sendler zvítězil v soutěži na zhotovení územní studie budoucí podoby areálu Výstaviště Flora, v rámci územní studie je nastíněn i názor na širší kontext území včetně navazujících parků. Vítaná příležitost se hosta zeptat i na místní parky jen týden před konáním Jarní Flory Olomouc 2018.

Dipl. Ing. Zdeněk Sendler (*1956). Ateliér zahradní a krajinářské architektury Brno. Vyučil se obor okrasné zahradnictví na zahradnickém učilišti v Rajhradě. Absolvoval Střední zahradnickou školu v Brně - Bohunicích, obor sadovnictví – květinářství a Vysokou zemědělskou školu v Lednici na Moravě, Fakulta zahradnická, obor zahradní a krajinářská tvorba. Příležitostně učí, publikuje, přednáší a k jeho zálibám patří: architektura, film, lukostřelba, cyklistika, včelařství, starší sportovní kabriolety. Nominován na titul Architekt roku 2018, který porota zdůvodnila takto: Za více než čtvrtstoletí dlouhou tvůrčí činnost v oblasti navrhování zahrad, parků a krajiny, která se vždy vyznačuje přirozeností, skromností a pokorou, aniž by se vzdávala svého tvůrčího potenciálu. Jeho tvorba není omezena na jeden druh intervence a nevztahuje se k jednomu měřítku. Se stejnou zaujatostí navrhuje jak zahrady k rodinným domům, tak i stavební obnovu barokních zahrad nebo rekultivace krajiny. Tato výjimečná tvůrčí univerzalita a stálé usilování o kvalitu vlastního návrhu i následné realizace z něj činí jednoho z nejlepších českých zahradních architektů současnosti. Svou citlivost prokázal i při ovlivnění budoucí podoby areálu Domu přírody Litovelského Pomoraví v Horce nad Moravou s uměleckými díly Františka Skály, Miloše Šejna, Miloslava Fekara a Marcela Hubáčka.

První slunákovský pugét pro Floru v rámci oslavy 60. výročí květinových výstav v Olomouci.

sobota 21. 4. Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc

7:30

! Horka nad Moravou !

VÍTÁNÍ PTAČÍHO ZPĚVU

V DOMU PŘÍRODY LITOVELSKÉHO POMORAVÍ

Jarní procházka za hlasy ptáků. Pozorování ptáků a poslouchání ptačích hlasů, kontrola ptačích budek. Vhodné pro dospělé i pro rodiny s dětmi. Dalekohledy s sebou!

Pořádá Česká společnost ornitologická ve spolupráci s Domem přírody Litovelského Pomoraví.

Vede **Evžen Tošenovský**.

10.00

Divadlo hudby

Jiří Sádlo

PŘÍRODA A PŘIROZENOST V NOVÉ KRAJINĚ

Nová krajina je vázaná jednak kulturou v typické podobě, jednak ochranou přírody, což je taky typ kultury. Kde jsou a čím se vyznačují místa mimo běžnou kontrolu majitelů, policistů a ochranářů? Začíná být po nich poptávka, má se nějak konceptualizovat?

RNDr. Jiří Sádlo, CSc. je český biolog. Zkoumá vývoj krajiny v holocénu včetně jejích současných změn a fenoménu biologických invazí v (post)moderní krajině. Vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK a působí v Botanickém ústavu Akademie věd ČR v Průhonících. Kromě úzce odborných či naopak zcela beletristických textů je spoluautorem knih Biologie krajiny a Krajina a revoluce. V nevelkých dávkách přednáší na několika vysokých školách.

11.30

HAPPY FARMERS

UVEDENÍ PŘEDPREMIÉRY DOKUMENTÁRNÍHO FILMU

Barbora Kinkalová režie. Jan Šípek kamera. 34 minut.

Happy Farm, zeleninová ekofarma v jižní Francii, která je součástí buddhistického kláštera Plum Village, založeného Thich Nhat Hanhem, zenovým mistrem původem z Vietnamu. Laičtí obyvatelé kláštera založili farmu v roce 2012 na jílovité neúrodné půdě, ale díky jejich zaujetí (a spouště kompostu) farma každý rok vzkvétá víc a víc. Je ale život v klášteře opravdový život? Jakou životaschopnost má vzdorování velkoprodukcím, globalizačním tlakům a povaze antropocénu místní, malé, zpěvné a duchovní? Skanzen již zaniklého způsobu hospodaření nebo naděje uchovat přirozenost ve vztahu člověka a půdy?

Film byl natočen v září 2016 malým štábem z České republiky, vznikl pro radost, s částečným přispěním crowdfundingu.

Barbora Kinkalová se narodila v Praze, po studiu filmové a TV produkce na FAMU (2003-2010) pracovala jako výkonná producentka především na hraných filmech, ale i dokumentech. Působila také jako vedoucí produkce v Národním filmovém archivu. V roce 2017 založila společnost Happy Film, která se zaměřuje na environmentální a hlubinně- ekologická témata, do budoucna plánuje také šířit kvalitní zahraniční filmy s tímto zaměřením v ČR. Jako první film vznikl krátký dokument „Happy Farmers“, připravuje se celovečerní dokument „Otto Placht - vypravěč džungle“ (rež. Alice Růžičková) a další.

14.00

Petr Pokorný

ARCHEOLOGIE ANTROPOCÉNU.

Z evoluční biologie víme, že složité věci nevznikají naráz. Ani antropocenní situace nespadá hotová z čistého nebe. Vedle k ní dlouhá a klikatá cesta. Počátky můžeme hledat někdy na sklonku pleistocénu, kdy se začalo moderní lidstvo globálně šířit. Jaké konkrétní milníky můžeme na této cestě rozpoznat? Co nám to říká o současné situaci a o místě člověka (lidstva) na tomto světě? Čím konkrétně je dnešek výjimečný a co tady naopak bylo už dávno? Lidí na Zemi je čím dál víc, ale neblíží už se pomalu poslední dnové lidstva?

Doc. Petr Pokorný, Ph.D. působí v Centru pro teoretická studia, společném pracovišti UK a AVČR. Je docentem ekologie na Přírodovědecké fakultě UK, kde dlouhodobě přednáší. Zabývá se čtvrtohorní paleoekologií, zejména vývojem vegetace a krajiny v poslední ledové době a v holocénu. Stejně důležitým oborem jeho činnosti je environmentální archeologie, tedy věda o vývoji vztahu mezi lidmi a přírodním prostředím od nejstarších dob po současnost. Pro ukojení těchto zájmů se rád pomocí rýče a nejrůznějších vrtáků hrabe v povrchových vrstvách kůry zemské. Na jejich obsahy pak dlouhé hodiny zírá skrz mikroskop. Takto bádá v Čechách i leckde jinde ve světě. Je autorem mnoha vědeckých prací a řady populárně vědeckých knih a článků. Je mírným životním optimistou a mírným kulturním a civilizačním pesimistou. Přestože se žije jako vědec, dává přednost přirozenosti před jejími rozmanitými obrazy. Nemá auto ani televizi. Raději chodí pěšky a jezdí na starém kole - nikoliv pro sportovní vyžití, ale jako čundrák. Ze všech bytostí má nejraději kunovité šelmy, slunce, mraky, některé kolegy, svoji ženu a pivo.

15:30

Zdeněk Kratochvíl

KDE VZÍT ÚTĚCHU PRO ŽIVOT V ANTROPOCÉNU?

Poučení z menších předělů: archaické a klasické (myšlení, výtvarné zpodobování...); doba bronzová a doba železná (proměna pojetí poctivosti, zrod intelektuála v typu Odessea); plně srovnatelnou změnou by však byl až přechod od pleistocénu k holocénu. Není to megalomanská představa? Třeba to nebude s antropocénem tak horké? Bohužel na tom aspoň něco je, jak pokud jde o stopu homo insipiens paranoicus v geologii planety, tak v ohledu růstu hladiny fekálií ve společnosti. („Děti, pojďte se podívat, blbost kvete.“ Jenže pak: „Tak už to v přírodě chodí, blbost odkvete a přinese plody.“) Agresivní tvor vybavený technologií, jejíž princip netuší, je nebezpečný nejen na webu. Analogie uvnitř klasické doby: Obrat k věcem lidským (sofisté, Sókratés) s fatálními následky. Proti proudu: Naděje v přirozenost. V naše vlastní přirozenosti, které se dokážou vzpoutat (totalitním ideologiím, americkému snu, Českému snu...). V horším případě naděje v přirozenost planety, která nemusí strpět všechno. V krajním případě v přirozenost kosmu, v jehož řádu jsou naše peripetie našťěstí tuze marginální. Význam tyрана, oligarchy i miliardového davu je v rámci kosmu limitně blízký nule, i když se mocně zviditelňuje. Nebo optimističtější: chvilka vnímání skutečnosti v lese nebo laboratoři je neskonale významnější – a den bez lží, nenávisti a strachu je milejší než celá epocha mocnářství. Nový optimismus mi dala jedna divadelní upoutávka: „Konec světa nebude, něco se posralo.“

Doc. Zdeněk Kratochvíl, Ph.D., se narodil roku 1952, od 1990 působí na katedře filosofie a dějin přírodních věd Přírodovědecké fakulty UK v Praze, přednáší také na FF UK. Zabývá se nejstarší filosofií, v níž hledá inspirace pro současné myšlení. Oblíbení autoři: Archilochos, Hérakleitos, Jan Evangelista, Friedrich Nietzsche, Jiří Sádlo. Oblíbené končiny: Praha, Jižní Čechy, Vysočina, Kyklady. Je ženatý, má dvě dospělé dcery. Na webu nabízí k volnému přístupu svoji pracovnu www.fysis.cz a nově taky velké pojednání o všem, co se od neolitu do raného 21. století událo na Kykladách a hluboce ovlivnilo naši kulturu – www.keros.cz, s mnoha fotografiemi a pramennými texty.

17:00

Eliška Fulínová (Luhanová)

LIDSKÝ, AŽ PŘÍLIŠ LIDSKÝ SVĚT

Antropocén je spíš epistemologický než ontologický pojem: spíš nový způsob pohledu na skutečnosti tohoto světa než nová skutečnost. Mluvívá se o šoku z antropocénu; trochu to ale připomíná překvapení člověka, který si při kvapném odchodu rozkramařil půlku bytu a pak se při návratu podivuje, co že to má doma za binec. Paradigmatický obrat, o němž se v souvislosti s antropocénem taky mluvívá, symptomaticky zhruba od přelomu milénia, připomíná spíš pohled do tváře něčemu, co tu bylo už dávno, jen jaksi mimo náš zájem. A je tu ještě jeden, hlubší kořen radikálního znejistění: člověk (spolu)tvoří svět k obrazu svému, a tak antropocénní perspektiva odkrývá nejen něco o světě, který obýváme, ale stejnou měrou i o nás samých. Co jsme to zač, že jsme to dopracovali až sem? Co se z našeho polidštěného světa dozvídáme o sobě, my, lidé?

Mgr. Eliška Fulínová, Ph.D. Po studiu učitelství na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni (Mgr.) vystudovala filosofii na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK (Mgr.), doktorát získala na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PřF UK (Ph.D.) a Université Paris I, Panthéon-Sorbonne (Dr.). Jejím oborem je současná fenomenologická filosofie, soustředí se zejména na problematiku prostoru a prostorovosti jako ontologickým určením živých i neživých jsovcen. Kromě toho ji zajímá antická filosofie, dlouhodobě se zabývá řeckým

archaickým myšlením a v současné době též Aristotelovými biologickými spisy, jimž se věnuje v rámci mezioborového badatelského projektu na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PřF.

18:00

Martin Dokupil Škabraha

JAK JSME BOHATÍ?

Přírodní kapitál, práce přírody a prosperita bez růstu.

Z pozic ekologické ekonomie se zamyslíme nad tím, odkud pochází naše bohatství a jakou roli hraje v jeho tvorbě příroda. Snaha docenit ekonomický přínos ekosystémů vedla k zavedení pojmu přírodního kapitálu. Starost o tento kapitál má být klíčem k udržitelnosti. Nejde ale především o udržování iluze, že příroda je tu od toho, aby nám sloužila?

Mgr. Martin Škabraha, Ph.D. je filozof a publicista. Narodil se roku 1979 ve Vsetíně. V roce 1998 začal studovat filozofii a historii na Filozofické fakultě univerzity Palackého v Olomouci. Téma jeho doktorské disertační práce, kterou vedl Václav Bělohradský, znělo „Jak lze navrátit smysl slovu modernost?“. Na své alma mater dodnes přednáší jako externista. V letech 2008 – 2010 přednášel úvod do filozofie na pražské Akademii výtvarného umění a v letech 2008 až 2016 byl členem katedry filozofie Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Zaměřuje se především na současnou levicovou teorii, ale také na filozofii filmu. Publikoval knihu "Vyhnání do ráje", zabývající se dílem amerického režiséra Terrence Malicka, a také výbor „Sokrates vrací úder“, který obsahuje vybrané eseje ze Salonu Práva, A2, Literárních novin, Sedmé generace, Britských listů, Vulgo.netu, Ihned.cz a Deníku Referendum. Texty se věnují například vztahu filozofie a veřejného prostoru, budoucnosti levice, xenofobii, multikulturalismu, vyrovnávání s minulostí, ale také vybraným literárním a filmovým dílům. Časopisecky publikoval několik krátkých próz (např. v Hostu či Aluzi), sbírka publikovaných i nepublikovaných povídek Rozpačité příběhy je dnes dostupná na internetu. Pravidelně vystupuje na veřejných besedách či přednáškách k aktuálním společenským otázkám. Občansky se angažoval v iniciativě ProAlt a je členem Strany zelených. Od roku 2016 žije v Praze a v současné době je na rodičovské dovolené.

19:00

David Storch

POVAHA ZMĚNY

Žijeme v době rychlých změn společnosti i biosféry. Už od eocénu navíc lze pozorovat celkový úpadek světa. Můžeme se poučit z minulých změn, nebo je současná situace zcela jedinečná? Proč nelze předvídat budoucnost, i když dobře známe hlavní trendy? A kdy nastane ráj (nebo, alternativně, konec světa)?

Prof. David Storch, PhD. je ředitelem Centra pro teoretická studia, společného pracoviště UK a AV ČR, a profesorem ekologie na Přírodovědecké fakultě UK. Zabývá se makroekologií, biodiverzitou a ekologickou teorií. Je spoluautorem knih „Jak se dělá evoluce“, „Úvod do současné ekologie“ a „Biologie krajiny - biotopy české republiky“, a editorem knihy „Scaling Biodiversity“, vydané nakladatelstvím Cambridge University Press. Je editorem časopisů Ecology Letters, Global Ecology and Biogeography a členem redakční rady časopisu Vesmír.

neděle 22. 4. Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc

10.00

Václav Bělohradský

INTERREGNUM: MEZIVLÁDÍ

Ocitli jsme se ve věku, o kterém starý kníže Fabrizio del Dongo v románů Gépard (a ve stejnojmenném filmu Viscontiho) říká, že je to „mezivěk“. Neznáme, co je řešením rozporů našeho věku globalizace, ale víme, co řešením být nemůže. Například nelze řešit problémy globalizace znovunastolením těch forem pořádku, jejichž jádrem byla hierarchizace, centralizace a reteritorializace (oddělení vlastního teritoria od teritoria cizího): hierarchie, centra a zdi kolem našeho území jsou součástí problémů, ne jejich řešením. A není ani možné formulovat nějakou celkovou alternativu k systému, v němž žijeme: současný postkapitalismus připouští jen změť změn založených na místních

bojích proti privatizaci commons, jako jsou naše geny, oceány, voda, vzduch, kultura, internet, ale ne změnu systému jako celku. A musíme se také smířit s tím, že volby jsou beznadějně zastaralá instituce, že přestaly fungovat jako způsob ustavování legitimních vlád, že nic nevyřeší, protože problémem je kvalita konsensu. Volby přinášejí dnes dvě rozhodující hrozby: zaprvé zvolená moc je předmětem nereálného očekávání (lid si přeje zásadní změny!), nechce proto respektovat dělbu moci, jako například v Polsku nebo Maďarsku, kde se formují neliberální demokracie, osvobozené od svěrací kazajky právního rámce demokratického a ekonomického pořádku. Zadruhé volby vyžadují stále větší investice, takže jsou černou dírou, kudy do demokracie vstupuje korupce, jak dnes tragicky připomíná obvinění prezidenta Sarkozyho. Je nějaká cesta z interregna? Budeme o tom společně uvažovat.

Prof. Václav Bělohradský se narodil roku 1944 v Praze. Je významným a veřejně známým současným českým filosofem a sociologem, sám o sobě říká, že je publicistou. Je spojován s myšlenkovým světem Jana Patočky. Vystudoval na FF UK v Praze češtinu, historii a filosofii. V roce 1970 po sovětské okupaci odešel do emigrace a působil postupně jako pedagog na Filozofickém institutu v Janově. Od roku 1990 byl profesorem politické sociologie na univerzitě v Terstu a profesorem na Fakultě sociálních věd UK v Praze. Česky vydal například knihy: „Myslet zeleň světa“, „Přirozený svět jako politický problém“, „Člověk bez skrupulí“, „Kapitalismus a občanské ctnosti“, „Mezi světy a mezivěty“, „Společnost nevolnosti“. *V úvodu ke knize „Společnost Nevolnosti“ Václav Bělohradský napsal: „Už mnoho let se účastním besed, které pod názvem Ekologické dny pořádá ... Sluňákov. Jsou pro mě velmi důležité, publikum, s kterým se tam setkávám, je podivuhodně otevřené.“*

13.30

Lubica Lacinová

GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY JEDINÁ MOŽNÁ BUDOUCNOST?

Vědu dnes považujeme za exaktní aktivitu a předpokládáme, že vědec přistupuje ke svému bádání neosobně, bez subjektivních pocitů a očekávání. Rozvoj technologií 20. a 21. století vyvolal potřebu regulací. Politici při jejich vypracování využívají vědecké poradce. Vědci se však na svých doporučeních často neshodnou. Jak je to s geneticky modifikovanými organismy? Kde se vzaly, jak se využívají a co na to říkají vědci?

Doc. RNDr. Lubica Lacinová, DrSc., biofyzička, pracuje v Centru Biověd Slovenské akademie věd, Ústavu molekulární fyziologie a genetiky. Zabývá se biofyzikou excitabilních buněk. Je členkou Komise pro biologickou bezpečnost při Ministerstvu životního prostředí SR a Národní odborné vědecké skupiny pro GMO, nové potraviny a potraviny původem z biotechnologií při Ministerstvu zemědělství SR. Byla organizátorkou konferencí pro odpornou i laickou veřejnost: Genetické technologie: hrozba nebo naděje? Napsala více jak 100 článků pro tištěné i elektronické média a je členkou rady časopisu Sedmá generace.

15:00

DOBA LIDOVÁ – KDE JSME SE TO OCITLI?

David Storch moderuje hosty panelové diskuse: V. Bělohradský, L. Lacinová, E. Fulínová, P. Pokorný, Z. Kratochvíl.

Žijeme v době, ve které moc člověka přerůstá hranice udržitelnosti živého světa? Rychle se rozvíjejí technologie, které nám měly ušetřit čas na práci a poskytnou jej duševnímu rozvoji a volnému plně prožitému času. Krmíme se potravinami, o kterých nevíme, odkud přesně pocházejí a co obsahují. Silně nechceme, aby nám někdo narušil teplo našeho domova, ale neděláme skoro nic pro to, aby lidé v ohromných oblastech světa mohli zůstat doma. Ve společnosti roste napětí z neznámých důsledků globálních změn a z bezmoci je lokálně vyřešit. Přerostly nám hry se světem přes hlavu? Jaký je v antropocénu vztah mezi vědou a politikou při řešení společenských problémů? Antropocén jako krize či příležitost? Vědy společenské a přírodní jsou si v této situaci vědomé, že mezi člověkem a přírodou je předivo nesmírně složitých vztahů. Ty vidíme zřetelněji než kdy dříve. „*Není to tak, že jsme v nějakém prostředí (jako část nějakého „vyššího“ celku, který si zasluhuje naši ochranu); daleko přiměřenější je to takhle: my, různé bytosti planety (lidé, bakterie, šutry, lesy, mlhy, budovy, cesty...) jsme si navzájem prostředím – nesamozřejmým, zranitelným, vztahově utvářeným*“ (Bruno

Latour 2016). Pomůže nám to? Pětihory nenastaly, ale přesto ... vítajte v antropeúnu, plastocénu či jak se naší době ještě nyní říká. Panelová diskuse.

8. 2. - 29. 4. 2018

DIVADLO HUDBY OLOMOUC SKŘÍŇKA LIBUŠE ŠLEZAROVÉ

Práce z let 1974–2014

Sochařské a konceptuální dílo dlouholeté ředitelky DH Libuše Šlezarové (1953–2015) zná málokdo. Je rovněž příznačné, že ačkoli je tělem tak nepatrné – jen několik desítek dřivek, hadrových panen, bytůstek z kostí, papier-maché, drátů a nití – přece volá významy až metafyzické. Libuše Šlezarová by jen lakonicky dodala: Mé »dílo« se vejde do jedné skříňky. V prostorách Divadla hudby – ultraolomouckého intimního divadélka, jehož byla po čtvrt století spířitem agens (a také cyklu Ekologických večerů a besed Ekologických dnů Olomouc, které přijala pod „svou“ střechu).

K výstavě vychází katalog s texty Alexandra Jeništy a Davida Vody, doprovozený couleurem úvah o díle autorky a jejími vlastními řádky o umění.

V rámci EDO 2018 pořádá jako doprovodný program Divadlo hudby – Muzeum umění Olomouc.

PROGRAM EDO 2018

MEZI BESEDAMI A EKOJARMARKEM

pondělí 23. 4. Dolní náměstí – Morový sloup

17:00

KVĚTENA OLOMOUCKÉ ARCHITEKTURY

Botanik **Václav Dvořák** a průvodce **Jan Jeništa** provedou zájemce ulicemi historického jádra Olomouce. Zopakují úspěšnou procházku, kdy upozorní na detaily, které obvykle míjejí lidé bez povšimnutí. Na fasádách historických domů budou hledat artyčoky, piniové šišky, kosatce i lilie, vavříny, bodláky, mandragoru a lučního koníka. Spojí dohromady vědomosti z botaniky, architektury, historie, mytologie a květomluvy. Dalekohledy a kukátka s sebou! Nevšední zážitek zajištěn.

Sraz na Dolním náměstí u morového sloupu.

Mgr. Václav Dvořák se narodil v roce 1986 ve Šluknově. Od středoškolských let se věnuje ochraně přírody a zejména botanice. Ochranu přírody vystudoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého. V současnosti vede Botanickou zahradu PřF UP v Olomouci, působil rovněž jako kurátor botanických sbírek Vlastivědného muzea v Olomouci. Dlouhodobě pracuje s talentovanou středoškolskou mládeží a je autorem několika odborných i popularizačních prací nejenom o botanice, ale též o umění ve veřejném prostoru.

Mgr. Jan Jeništa, Ph.D., se narodil v roce 1983 v Olomouci. Vystudoval polskou a ukrajinskou filologii a srovnávací slovanskou filologii na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde působí jako odborný asistent. V rámci vědeckého projektu Sochy a města mapuje umění ve veřejném prostoru vzniklé po roce 1945 v Olomouckém kraji, je spoluautorem několika publikací na toto téma. V Olomouci pracuje také jako turistický průvodce, jako aktivní člen Spolku za krásnou Olomouc se pravidelně podílí na organizaci tematických vycházek po městě.

Druhý sluňákovský pugét pro Floru v rámci oslavy 60. výročí květinových výstav v Olomouci.

středa 25. 4. Dům přírody LP – Horka nad Moravou

16:00

PO STOPÁCH OLOMOUCKÝCH POPELÁŘŮ

Exkurze na místo kam putují naše odpadky. Sraz přihlášených na autobusovém nádraží Tržnice.

čtvrtek 26. 4. Dům přírody LP – Horka nad Moravou

20:30

UPÍR NA KOŠTOFRÁNKU

V RAJSKÉ ZAHRADE FRANTIŠKA SKÁLY

Josef Váchal roku 1950? inspirován jičínskou legendou o upíru nakreslil barevnou kresbu s názvem *Upír na Koštofránku*. Podobným způsobem jičínský rodák **Robert Smolík** inspirován legendou a tímto obrazem vytvořil barevnou hororovou miniaturu ve formě loutkového divadla s kakofonickým zvukovým doprovodem **Veroniky Svobodové**. "... i dočetl jsem se tam o jičínské Bílé paní – vlastně o upíru ...v městě Jičíně se zjevující a krev lidem sající, byla exhumována a její uřatá hlava do ohně vržena – nadchal mě k barevné kresbě o dvou tuctech osobách". (z dopisu Josefa Váchala, cit. podle Bajerová 1990, s. 126-127).

Představení trvá 45 minut a autoři je uvedou jako benefici na podporu Sluňákova, výtěžek ze vstupného půjde na zajištění festivalu EDO 2018.

Vstupné 100 Kč, představení je pro max 40 dospělých osob, přihlásit se musíte na jana.vyhnakovalunakov.cz.

pátek 27. 4. Dům přírody LP – Horka nad Moravou

7:30

KVÁKÁNÍ ŽAB

V DOMU PŘÍRODY LITOVELSKÉHO POMORAVÍ

Podvečerní vycházka za žabím koncertem a vodním životem tůní. Vezměte síťku a zkuste zalovit. Dozvíte se, co zajímavého jste ulovili a mnoho dalšího o životě žab a vodní havěti v rybníce a v tůních v galerii v přírodě Domu přírody Litovelského Pomoraví.

Rodinné vstupné 50 Kč.

úterý 1. 5. 27. 4. Dům přírody LP – Horka nad Moravou

6.00

RANNÍ PTAČÍ KONCERT

Procházka za hlasy a ptáků. Ukázky odchytu.

Sraz u mostu přes Mlýnský potok v Olomouci-Řepčíně, na konci Martinovy ulice. Vede K. Ševčíková.

20.30

NOC SLAVÍKŮ

Krátká večerní procházka za hlasy slavíků.

Sraz u kostela sv. Mořice (zadní část ul. Opletalova). Vede Kateřina Ševčíková.

EKOJARMARK EDO 2018

HORNÍ NÁMĚSTÍ V OLOMOUCI

ÚTERÝ 1. 5. 2018

9:00 – 18:00

Tradiční řemesla, hravá zastavení pro rodiče s dětmi, nevládní organizace, informace o životním prostředí, divadlo pro rodiče s dětmi, výstavy, kulturní programy, životní alternativy a pestrost, odpady: Olomouc třídí odpad, udržitelná domácnost, biodiverzita přírody a lidských přístupů k ní, pohled na Olomouc z radniční věže, netradiční procházky po Olomouci vedené lidmi bez domova, projížďky Olomoucí na raftech, a další...

Slavnost společného pobývání na Zemi.

KONCERT EDO 2018

1.5. součást Ekojarmarku: Horní náměstí Olomouc

10:00	Tomáš Kočko & ORCHESTR
12:00	A. M. Úlet
13:00	Lakuna
14:30	Žamboši v jednání
16:00	Vanua2
17:30	D.U.Bmusic

Zvuk František Petřík (Sound of Innovation). V případě špatného počasí: U- klub Olomouc.

DALŠÍ PROGRAM EKOJARMARKU

DIVADLO PRO RODIČE S DĚTMI NA HORNÍM NÁMĚSTÍ OLOMOUC

U CAESAROVY KAŠNY 11:00 a 13:00 (dvě představení)

KOŇMO – DIVADELNÍ SPOLEČNOST

VODNICKÁ POHÁDKA

Takřka klasická česká pohádka s lakotnou mlynářkou, přitroublým mlynářem, hodnou Bětuškou, zeleným vodníkem a opravdovým čertem, ve které se mlýnské kolo možná zatočí a dobro nad zlem jako již tradičně zvítězí. Legendární představení, jehož původní verze byla nastudována na statku Václava Koubka v Chotěmicích pod jeho režijním vedením a opatřena zaručeně živými písněmi z jeho pera. Současnou podobu inscenace dostala úpravou pro dva herce a zejména převedením části zodpovědnosti na pět herců lipových, z dílny řezbáře Honzy Růžičky. Představení obnovenou premiérou získalo nejen novou, místy až trojrozměrnou scénu, ale i nový rozměr pohledu z boku či zezadu, kde se dva mohou chvílemi skutečně „strhnout“. Pohádka jest provozována živě, písně jsou doprovázeny na opravdové hudební nástroje. Po jejím skončení umělci obvykle neprchají nabubřele do svých karavanů (musí si to koneckonců zbourat, naložit a odvézt), často se i noří do bezprostředních hovorů s divákem, který si na ně může klidně sáhnout. Příjemnou zábavu!

Scénář: **Václav Koubek a Koňmo**, režie: Vít Schuster, hudba a texty písní: Václav Koubek a Koňmo výprava: **Jitka Weinerová a Koňmo**, loutky: **Jan Růžička a Koňmo** hrají: **Vít Schuster a Oldřich Hurych**.

OLOMOUC TŘÍDÍ ODPAD

Město Olomouc se pravidelně umísťuje na prvních místech soutěží v kvalitě třídění odpadů. Dlouhodobou veřejnou kampaň o smyslu třídění společně již několik let zajišťují:

Odbor životního prostředí Magistrátu města Olomouce, oddělení odpadového hospodářství a péče o prostředí,

Technické služby města Olomouce, a.s., zabezpečující svoz komunálních odpadů a provoz dotřídňovací linky, překladiště a sběrných dvorů,

Sluňákov – centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s., nabízející vzdělávací programy, EKO-KOM, a.s., společnost provozující celorepublikový systém sběru, recyklace a využití obalových odpadů.

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE „VOLÁ TAPÍR, TŘÍDTE PAPIR“

Již tradiční soutěž pro olomoucké školy ve sběru papíru s atraktivními cenami pro nejlepší třídy a jednotlivce.

TECHNICKÉ SLUŽBY MĚSTA OLOMOUCE.

Prezentace společnosti pro veřejnost vč. odpadářské techniky „k osahání“, hravé třídění odpadů, malované odpady, (nejen) popelářský kvíz, odpady v číslech a faktech. www.tsmo.cz

EKO-KOM: BAREVNÉ DNY.

Velký zábavný program o třídění a recyklaci odpadů s řadou atrakcí, her a soutěží pro děti a rodiče. Pořádají Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s. (www.ekokom.cz / www.jaktridit.cz) a Olomoucký kraj.

SLUŇÁKOVSKÝ STAN. Aktivity pro rodiče a děti, včetně třídění odpadů.

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM EKOLAMP s.r.o. – ZPĚTNÝ ODBĚR VYSLOUŽILÝCH OSVĚTLOVACÍCH ZAŘÍZENÍ. Znovu je tak možné pro další výrobu použít téměř 100 % materiálu, ze kterého byla zářivka vyrobena. Na stánku budou informační a propagační materiály, interaktivní forma ukázky způsobu sběru, svozu a zpracování, resp. vlastní recyklace. Vědomostní soutěže pro děti. Drobné dárky. Vystaveny budou sběrné nádoby, které jsou k dispozici v obchodech, na úřadech, ve školách, firmách apod. Společnost zajišťuje zpětný odběr osvětlovacích zařízení – především úsporných žárovek, lineárních trubíc, LED žárovek, výbojek apod.

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM ECOBAT s.r.o. Baterky do koše nepatří, přineste je k nám! Proč je třídít a kde je odevzdat se zábavnou formou dozvíte právě na našem stánku. Navíc můžete získat krabičku ECOCHEESE na třídění baterií v domácnosti.

UDRŽITELNÁ DOMÁCNOST

Alexandra Martina Běhalová, Tereza Štegrová / Projekt Tiny Life

Ano, ač se to zdá nedosažitelné, dá se z běžného života eliminovat většina odpadů a obalů. www.tinylife.cz

VÝLETNÍ PLAVBY HISTORICKOU OLOMOUCÍ

Objednávky u mikrobusu CK PEŘEJ tours na Ekojarmarku. Netradiční prohlídka historického centra města Olomouce na raftech s počátkem plavby přímo pod novogotickou katedrálou Sv. Václava, pod Přemyslovským palácem, přes Bezručovy sady tzv. "Výpad", podél starobylých olomouckých hradeb s výhledy na kostel sv. Michala ze 17. století s bývalým dominikánským klášterem, kolem Botanické zahrady Michalským stromořadím k mostu u Tržnice (tř. 17. listopadu). Potom mikrobusem zpět na náměstí. Na stánku si budete moci také zapůjčit netradiční čtyřkolo vhodné na projížďku po městě a přilehlých parcích. Pořádá: CK PEŘEJ tours.

PREZENTACE CENTRA SEMAFOR,

kteří se zaměřuje na dopravní výchovu a s ní spojené volnočasové aktivity pro děti i nejširší olomouckou veřejnost. CENTRUM SEMAFOR umožní návštěvníkům Ekojarmarku vyzkoušet nejrůznější druhy nemotorové dopravy (www.olomouc.eu/semafor).

LESY V OLOMOUCKÉM KRAJI - LESY PRO LIDI.

Zábavné aktivity pro všechny, přibližující péči lesníků o zelené bohatství Olomouckého kraje. Můžete se přímo na náměstí projít po jehličí, potočních oblázcích, lesním mechu nebo si sami zkusit postavit domek ze dřeva. U stánků si ověříte své znalosti z přírodovědy – poznávání základních druhů dřevin, určování přírodnin apod. Můžete vyzkoušet znalosti svých dětí o lese a jeho obyvatelích. Správné odpovědi dětí i zkušených znalců lesa budou odměněny dárkem. Obdivovatelé lesa si mohou odnést cenné informace o pěstování dřevin, péči o lesní zvěř anebo kontakty na subjekty zabývající se lesnictvím v regionu.

Pořádají Lesy ČR, s. p. Krajské ředitelství Šumperk (www.lesy.cz).

AUTO NAPŮL.

První český carsharing. Autonapůl naživo představí unikátní systém online rezervace auta a jeho snadné vyzvednutí čipovou kartou nebo chytrým telefonem. Jedno moderní sdílené auto dokáže nahradit 5 až 10 soukromých aut a ohleduplně tak šetří místo v ulicích měst. V rámci sítě Autonapůl lze už dnes výhodně použít 55 aut v 9 městech ČR, včetně Olomouce, Brna, Prahy nebo Ostravy.

LITERÁRNÍ KAVÁRNA DRUHÝ DOMOV

s výběrovou kávou tuzemských i zahraničních pražičen, s mnoha druhy teplého a studeného kaka, ovocných limonád a spoustou domácích pochoutek všeho druhu. Ke kavárně bude opět připojen pojízdný antikvariát.
... a další, další a další

DOPROVODNÝ PROGRAM EDO 2018

Rodinné centrum Heřmánek u příležitosti Ekologických dnů Olomouc 2018 pořádá:

pátek 20. 4. 10,00-12,00

Sázení stromků u Lošova

(místo bude ještě upřesněno) s Ing. R. Žatkou, lesním pedagogem - vhodné nejen pro rodiče s dětmi a aktivní seniory, vstup volný. Zájemci se musí přihlásit na rc-hermanek@seznam.cz pro bližší informace.

sobota 21. 4. 10,00-17,00

Workshop "Až umřu, zasad'te na mně třešeň"

ve spolupráci s Ke kořenům, místo konání RC Heřmánek, cena 690,-Kč - bude spec. Pozvánka.

sobota 21. 4. 17,30-19,00

Kulatý stůl na téma Přírodní pohřebnictví v Olomouci,

místo konání RC Heřmánek, vstup volný.

Ekologické večery 2018

Divadlo hudby Olomouc, 18:00

28. 2.

Tomáš Grim

Poslední opravdová divočina: sedmý kontinent

Antarktida, Falklandy, Jižní Georgie, Jižní Shetlandy a návdavkem kousek Ohňové země. Na ledový kontinent vstoupilo v celé historii o řád méně lidí, než jich každoročně navštíví Prahu, a podstatně méně než jich brouzdá různé kouty „divočiny“ jinde po světě. Antarktida je díky mezinárodním úmluvám a přísné kontrole návštěvnosti skutečně posledním velkým kusem divočiny na Zemi. „Mimozemské“ scenérie, velryby, tučňáci a mnohem, mnohem víc...

Doc. RNDr. Tomáš Grim v době psaní mikroživotopisu je stále profesorem zoologie na UP. Jako hlavní smysl své práce ale vidí popularizaci přírody, vědy a jiných podivností pro veřejnost; činí tak od svých 16 let formou článků, přednášek a (v pokročilejším věku) rozhlasových a TV vystoupení (televizi ale nemá). Nerad píše o věcech, které si sám „neošahal“, i proto svoje texty ilustruje vlastními fotografiemi. Je spoluautorem knih Ornitologická příručka (to není překlep, ale slovenská knížka) a knihy o kukačce, recenzenty velmi vlídně přijaté (prý že ornitologická „kniha roku“), která vyšla anglicky, německy, francouzsky a holandsky (a česky nevyjde). Nejraději jezdí do tropů a proto vám bude povídat o nejchladnějších krajích, kde byl.

Citace:

článek Kde jsou ochránářské priority? Medializace kontra ochrana přírody

Časopis Vesmír 2006:

To málo, co snad lze obecně k prioritám ochrany přírody říci, lze shrnout do „trojatera“ přikázání:

- 1) nenecháš se poblouznit vějičkou biodiverzity, ale k ochraně vybereš míst, kde druhy endemické a ohrožené dosud přebývají,
- 2) hýčkati budeš nikoli hvozdy hluboké, ale savany, stepi a jiná místa nelesní a
- 3) na prvním místě jednání tvého v místech zalesněných buďtež lesy listnaté v krajích mírných, lesy suché v krajích tropických a ikonou pohanských ochránářů – modloslužebné lesy amazonské – zanech na jednom z posledních míst v seznamu priorit svých.

27. 3.

Ingeborg Fialová

Moravská krajina v dílech moravské německé literatury

Toto byla ta bohatá a plodná rovina, již jsem znal, miloval a po níž jsem bolestivě toužil, čím déle jsem od ní byl odloučen; obklopena modravými vrcholky hor, takže na žádném místě nevznikal dojem neohraničenosti a opuštěnosti; s řekami a potoky, které líně plynou ve velkých obloucích a drobných záhybech, jako by je nikdy nemohlo omrzet svlažovat tuto vděčnou zem; s roztroušenými hustými háji, plnými přívětivého chládku; se štíhlými topoly podél bílých cest; (...) Je to jakýsi něžný smutek, co lze cítit z krajiny Hané a přesto příslib požehnání. Takto se vyznává ze své lásky k Hané hlavní hrdina stejnojmenné povídky, jejímž autorem je přední představitel rakouského naturalismu Jakob Julius David. Tento autor se narodil roku 1859 v Hranicích na Moravě a k moravské zemi měl úzký vztah. Psal o ní ovšem německy. Jakob Julius David není jediným autorem německého jazyka, který svou rodnou Moravu a svůj vztah k ní vtělil do literatury, nýbrž takových textů, vyznávajících se v němčině z lásky k Moravě je spousta – leč českému čtenáři jsou většinou zcela neznámy. Tyto texty jsou nepřístupné, protože napsané v cizím jazyce, kterému už dnes málokdo rozumí, ba mnohdy už české publikum ani neví, že ulicemi jeho města, krajinou, kterou dnes považuje za výlučně svoji, se zalíbením procházeli autoři německého rodného jazyka a psali o ní jako o své rodné zemi německy.

Přednáška seznámí posluchače s dějinami a texty moravské německé literatury, které se váží k moravské krajině.

Prof. PhDr. Ingeborg Fialová, PhD (také Ingeborg Fiala-Fürst) (nar. 17.11.1961) literární historička, studovala germanistiku v Olomouci, poté odešla do exilu do SRN, kde byla v letech 1987-1992 odbornou asistentkou na Univerzitě v Saarbrücken, v „Abreitsstelle für Robert-Musil-Forschung“. Po návratu do Olomouce se habilitovala prací o německém expresionismu, v roce 2003 byla jmenována profesorkou pro dějiny německé literatury. Byla dlouholetou vedoucí Katedry germanistiky FF UP v Olomouci, spolu s kolegy z katedry založila v roce 1997 „Arbeitsstelle für deutschmährische Literatur“ a v roce 2004 Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových. Bádá a publikuje k tematickým okruhům: expresionismus, pražská německá literatura, německá literatura z moravského regionu a problematika regionálního výzkumu, německá židovská literatura; přednáší literaturu německé romantiky, expresionismu, dějiny a kulturu židů. Vede literární semináře, semináře úvodu do literární vědy a semináře kulturních reálií.

23. 10.

Lenka Křesadlová

Květná zahrada v Kroměříži – největší moravské výstaviště?!

Olomouc je dnes královnou zahradnických výstav naší republiky. Výstavnictví obecně má dlouhou tradici. Jeho oblibu nastartovalo pořádání velkých Světových výstav v druhé polovině 19. století. Pro výstavy se stavěly honosné paláce, nebo se mohla využít již existující krásná místa. Takovým místem na Moravě byla od 60. let 19. století Květná zahrada v Kroměříži. Pojdme společně vzkolouznout do doby monarchie i První republiky a objevovat tehdejší společenský i „obyčejný“ život pulzující v unikátní barokní zahradě.

Ing. Lenka Křesadlová Ph.D. (1976) se od svých středoškolských let věnuje zahradnictví a zahradní kultuře v širším slova smyslu. Absolvovala Zahradnickou fakultu Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně a od roku 2005 je zaměstnancem Národního památkového ústavu na pozici specialisty pro památky zahradního umění a kulturní krajiny. Ve svém povolání uplatňuje jak svou lásku ke kultivované i divoké přírodě, tak zájem o historii a dějiny umění. Snaží se široké veřejnosti přiblížovat úžasný svět historických zahrad a parků z nejrůznějších úhlů pohledu.

Třetí slunákovský pugét pro Floru v rámci oslavy 60. výročí květinových výstav v Olomouci.

13. 11.

Aleš Palán

Raději zešít na Šumavě

Beseda a čtení z knihy rozhovorů s šumavskými samotáři Raději zešít v divočině. Dva roky jezdil spisovatel a publicista Aleš Palán za šumavskými samotáři, novodobými poustevníky. Výsledkem jeho návštěv je ojedinělá kniha, která přibližuje dlouhodobou samotu, život mimo civilizaci a blízké soužití s přírodou. A také daň, jakou se za takovou alternativu platí.

Někteří si postavili v lese chýši, jiní žijí v maringotkách, případně na horských samotách. Jeden přespává přímo pod stromy. K některým se dá dojet autem, k dalším se musí pěšky. Šumavští poustevníci, samotáři, jejichž názory a životy se nepodobají vůbec ničemu, co znáte. O setkáních s nimi je tato kniha. Osm rozhovorů s lidmi žijícími dlouhodobě mimo civilizaci přináší pohled do tajuplného světa, o jehož existenci nic nevíme. Setkáváme se zde s divokými zvířaty, krutými zimami, dokonce i s přízraky. Někteří samotáři jsou vysloveně racionální (zejména obě zpovídané ženy), jiní vyprávějí svůj život trochu jako mýtus. I ten má svou výpovědní hodnotu, jen jinou než výčet ověřených faktů. Způsob, jakým novodobí poustevníci v krajině přebývají, se ostatně dost možná mýtem brzy stane. Pokud se jím už nestal. Smyslem knihy Raději zešílet v divočině není katalogizace podivínů ani alternativní průvodce po největším českém pohoří. Je jím ponor do tajuplných zákoutí krajiny a lidské duše. Do dlouhodobé samoty a odloučenosti, do paralelního světa, který přesto tomu našemu klade velmi znepokojující otázky.

Rozhovory s šumavskými samotáři vedl spisovatel a publicista Aleš Palán (Magnesia Litera, Cena Českého literárního fondu),

snímky přispěl fotograf Jan Šibík (Czech Press Photo, Golden Prisma Award).

Aleš Palán (1965 v Jihlavě) spisovatel, publicista, novinář, ředitel nakladatelství Kalich. Autor čtyř desítek titulů, z toho zhruba poloviny knižních rozhovorů. Spolu s Kateřinou Šedou získal za průvodce brněnským Bronxem „Brnox“ Magnesii literu. Za román „Ratajský les“ a rozhovory s bratry Florianovými „Být dlužen za duši“ byl na tuto cenu nominován. Za rozhovor s bratry Renkovými „Kdo chodí tmami“ získal cenu Českého literárního fondu. Některé jeho knihy byly přeloženy do angličtiny, němčiny a japonštiny.

3. 12.

Stanislav Komárek

Města a městečka. Memoáry.

Je miň té lásky na světě

než blaha v marných snech

že by ji ptáček maličký

unesl na křídlech

on by s ní moře přeletěl

na šířku, na délku

ni pérka by si nesmočil

v barevném křídélku

(z rukopisného zpěvníku jedné z mých prababiček, asi 1890)

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr. se narodil v roce 1958 v Jindřichově Hradci. Studoval entomologii na UK v Praze. Po nástupu na Parazitologický ústav emigroval do Rakouska. Pracoval v Muzeu přírodní historie, na ministerstvu zemědělství a v zoologickém ústavu Vídeňské univerzity. Měl zájem o etologické a antropologické koncepce (např. A. Portmann, J. v. Uexküll, K. Lorenz a O. Koenig). Zajímá se také o psychologii a psychoanalýzu, zejména vídeňskou tradici freudovskou a jungovskou. Po návratu do Prahy v roce 1990 nastoupil na Katedru filosofie a dějin přírodních věd na PřF UK, kterou založil Zdeněk Neubauer. Přednáší o vzájemných vztazích přírodních a kulturních fenoménů a biologické estetiky A. Portmanna, také o dějinách biologie, o dějinách objevných cest, domestikaci jakožto biologickém fenoménu, mimikrách. Je skvělým esejistou (2006 cena Toma Stopparda), a autorem celé řady knih: „Dějiny biologického myšlení“, „Mimikry, aposematismus a příbuzné jevy“, „Lidská přirozenost“, „Spasení těla: moc, nemoc a psychosomatika“, „Ptáci v Čechách 1360 - 1890 aneb tajemství rytíře von Sacher - Masocha“, „Příroda a kultura: Svět jevů a svět interpretací“, „Obraz člověka a přírody v zrcadle biologie“, „Ochlupení bližní. Zvířata v kulturních kontextech“, „Evropa na rozcestí“. Napsal také beletristické romány „Opšlstisova nadace“, „Černý domeček“, „Mandarini“. Je autorem sbírky básní „Kartografie, Kaligrafie, Holografie“, „Mé polopouště“. Absolvoval řadu poznávacích cest po celém světě.

<http://www.stanislav-komarek.cz/>

ORGANIZUJE

SLUŇÁKOV,

centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.

www.slunakov.cz

GRAFICKY EDO PODPOŘILI

KRIŠTOF KINTERA a KULTIVAR DESIGN STUDIO

PODPORA

Ministerstvo životního prostředí,

Statutární město Olomouc, Olomoucký kraj, Olomouc třídí odpad,

Exekutorský úřad Přerov - soudní exekutor JUDr. Lukáš Jícha

POZVÁNKU NA EDO UVEŘEJNILI:

TV MORAVA s. r. o., Naše příroda, Listy

olomouc.cz, Český rozhlas Olomouc

Salon Práva, Vesmír, 7.G

SPOLUPRÁCE

Statutární město Olomouc, Muzeum umění Olomouc - Divadlo hudby, Flora Olomouc,

Technické služby města Olomouce, Rodinné centrum Heřmánek,

Dům dětí a mládeže Olomouc,

Studenti PřF UP:

Udržitelný Palacký - Environmentální studia a udržitelný rozvoj

- Mezinárodní rozvojová studia,

Již 28 let Ekologické dny Olomouc pořádá Sluňákov.

Aktuální program celého festivalu EDO 2018

www.slunakov.cz